

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΩΝ 2020 - 21
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΕΣΕΚ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2021
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β001

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 135 ΛΕΠΤΑ

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΟΚΤΩ (8) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
3. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
4. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
5. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για σχήματα, πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
6. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

Ρατσισμός: Το πολυκέφαλο τέρας

Σε έναν κόσμο, όπου οι σπουδαίες τεχνολογικές ανακαλύψεις μεσουρανούν και η συνεργασία των λαών είναι πιο στενή από ποτέ, προβάλλει ως άλλη Λερναία Ύδρα το φαινόμενο του ρατσισμού. Προσπαθώντας κάποιος να ξεριζώσει ένα κεφάλι, στη θέση του φυτρώνει ένα άλλο. Αρχικά, εθεωρείτο ότι ο ρατσισμός αφορούσε μόνο στις φυλετικές διακρίσεις, δηλαδή στη διαδεδομένη άποψη ότι ένας λαός είναι ανώτερος από έναν άλλον, καθώς προσπαθεί πάση θυσία να διαφυλάξει **τη γνησιότητά** του αντιμετωπίζοντας τους υπόλοιπους λαούς ως υποδεέστερους.

Εν έτει 2019 είμαστε σε θέση να μιλάμε για εθνικό, κοινωνικό, φυλετικό και θρησκευτικό ρατσισμό. Η πολιτεία είναι ο καθρέφτης της κοινωνίας και των πολιτών της. Ο ρατσισμός μεταμορφώνεται σε τέρας με διαφορετικό κάθε φορά προσωπίο που απειλεί τον πρώην φυλακισμένο, πλην μετανοημένο άνθρωπο, που προσπαθεί να βρει εργασία και να επανενταχθεί στην κοινωνία... **Έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε μπροστά μας για να θεωρούμαστε ένας λαός ελεύθερος και απαλλαγμένος από τέτοιου είδους στεγανά.** Είμαστε όλοι ίσοι εκ φύσεως, χωρίς να σημαίνει ότι επιβάλλεται να είμαστε και όλοι ίδιοι, προκειμένου να είμαστε ίσοι. Είναι αμιγώς θέμα έλλειψης ανθρωπιστικής παιδείας, συνοδευόμενης από πνευματική **ένδεια**, ο ενστερνισμός μιας ρατσιστικής ιδεολογίας. Και επειδή όλα είναι μια αλυσίδα, θα λέγαμε ότι η οικονομική κρίση αλλά κατά κύριο λόγο η κρίση ηθικών αξιών δημιουργεί **εύφορο** έδαφος για την καλλιέργεια ακραίων ιδεολογιών και συμπεριφορών. Ακόμη περισσότερο, η επεκτατική οικονομική πολιτική των κρατών δεν είναι ευνοϊκά προσκείμενη προς τη δημιουργία ευσυνείδητων και κριτικά σκεπτόμενων πολιτών.

Ο ρατσισμός σπέρνει τη διχόνοια και γεννά τον πόλεμο και τη βία. Ο Νέλσον Μαντέλα και ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ είναι δύο προσωπικότητες που αφιέρωσαν όλη τους τη ζωή στον αγώνα κατά του ρατσισμού. Τον δρόμο που χάραξαν αυτοί οι δύο μεγάλοι άνδρες μπορούμε να τον ακολουθήσουμε όλοι. Η παιδεία, και σε αυτή την περίπτωση, αποτελεί την ασπίδα για την απομάκρυνση τέτοιου είδους συμπεριφορών που ενέχουν ρατσιστική διάθεση. Η εισαγωγή της διδασκαλίας μαθημάτων κοινωνικού και ανθρωπιστικού περιεχομένου στα εκπαιδευτικά προγράμματα, από εξειδικευμένους διδάσκοντες, θα ήταν ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Η πρόληψη είναι πάντα προτιμότερη από την καταστολή.

Η ομορφιά της ζωής βρίσκεται στη διαφορετικότητα και όχι στην ομοιότητα και όσο υπάρχουν οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που τρέφονται από εκδηλώσεις κάθε μορφής ρατσισμού, δεν θα υπάρξει καμία αξιόλογη αλλαγή. Επιμένω ότι σκέφτομαι αισιόδοξα και έχω πάντα στο μυαλό μου ότι είμαστε όλοι άνθρωποι κάτω από τον ίδιο

ουρανό, πάνω στην ίδια γη και με την ευκαιρία να ζήσουμε μία φορά «στον κόσμο αυτό τον μικρό, τον Μέγα», όπως θα έλεγε ο ποιητής.

Ας τη ζήσουμε σαν αδέλφια.

Στέλλα Τζιμπιλή, 6 Νοεμβρίου 2019, Διασκευή

Πηγή: <https://www.paideiasvima.com/ratsismos-to-polykefalo-teras/>

Ημερ. λήψης αρχείου: 19 Απριλίου 2021

A.I. ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ (ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

A.I.1. Να γράψετε **περίληψη** του πιο πάνω άρθρου, έκτασης 110-130 λέξεων. Το κείμενό σας πρόκειται να δημοσιευθεί στη στήλη της μαθητικής εφημερίδας του σχολείου σας.

(μονάδες 8)

A.I.2. Να γράψετε **έναν (1) τρόπο πειθούς** που χρησιμοποιεί η συγγραφέας στη **δεύτερη (2^η)** παράγραφο και **ένα (1) αντίστοιχο μέσο πειθούς**. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 4)

A.I.3. Η αρθρογράφος στη **δεύτερη (2^η)** παράγραφο αναφέρει ότι «**Έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε μπροστά μας για να θεωρούμαστε ένας λαός ελεύθερος και απαλλαγμένος από τέτοιου είδους στεγανά**».

Να εξηγήσετε την πιο πάνω θέση της αρθρογράφου και να παραθέσετε τη δική σας άποψη (δύο σημεία).

(Έκταση:60 - 80 λέξεις)

(μονάδες 4)

A.I.4. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τα δομικά στοιχεία της **τρίτης (3^{ης})** παραγράφου.

(μονάδες 3)

A.I.5. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε από **την πρώτη (1^η)** παράγραφο του κειμένου τα ακόλουθα:

α. Ένα (1) παράδειγμα μεταφορικού λόγου και

β. ένα (1) παράδειγμα μακροπερίοδου λόγου.

γ. Να εξηγήσετε τι επιτυγχάνεται με τη χρήση τους στην παράγραφο αυτή (δύο στοιχεία για το καθένα).

(μονάδες 3)

A.I.6. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω φράσεις, αντικαθιστώντας την υπογραμμισμένη λέξη με **μία (1) συνώνυμή** της, χωρίς να αλλάξετε τον γραμματικό της τύπο:

α. [...] να διαφυλάξει τη γνησιότητά του αντιμετωπίζοντας τους υπόλοιπους λαούς ως υποδεέστερους.

β. [...] συνοδευόμενης από πνευματική ένδεια [...]

(μονάδες 4)

A.I.7. α. Να αναλύσετε την πιο κάτω λέξη στα συνθετικά της μέρη και

β. να σχηματίσετε **μία (1)** νέα λέξη, απλή ή σύνθετη, από το **β΄ συνθετικό** της:

- **Εύφορο**

(μονάδες 4)

A.II. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 40)

«Ο ρατσισμός σπέρνει τη διχόνοια και γεννά τον πόλεμο και τη βία.[...] Η παιδεία και σε αυτή την περίπτωση αποτελεί την ασπίδα για την απομάκρυνση τέτοιου είδους συμπεριφορών που ενέχουν ρατσιστική διάθεση».

Σε άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας, αφού παρουσιάσετε δύο παραδείγματα ρατσιστικών συμπεριφορών που επικρατούν σήμερα στις κοινωνίες, να αναφερθείτε α) στον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η παιδεία και β) στην ευθύνη που έχει το άτομο στη διαμόρφωση μιας υγιούς αντιρατσιστικής συμπεριφοράς. Να τεκμηριώσετε τις απόψεις σας.

(Έκταση: 350 - 400 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

I. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γεώργιος Βιζυηνός, «Μοσκώβ - Σελήμ» (απόσπασμα)

- Ποίος κατοικεί εδώ; ηρώτησα τον εντόπιον συνοδόν μου.
- Ο Μοσκώβ - Σελήμ, απήντησεν αδιαφόρως εκείνος.

– Θα είναι κανείς Ρώσος που έμειναν εδώ μετά τον τελευταίον πόλεμον;
– Το εναντίον. Είναι Τούρκος εντόπιος. Τον πήγαν στην Ρωσία αιχμάλωτο, και δεν μας έκαμε την χάρη να μη γυρίσει πίσω. Είναι εφτάψυχος άνθρωπος!
– Πώς είναι εφτάψυχος;
– Να· χτυπιέται τώρα κι εικοσιπέντε χρόνια μες στους πολέμους και κόρακας δεν τον ευρίσκει.
– Και τι κάμνει εδώ τώρα;
– Περιποιείται αυτόν τον μικρόν κήπον και πουλεί τα οπωρικά του· έχει και μίαν αγελάδα και όρνιθες. Έπειτα κάμνει και τον καφετζή· ψήνει τσάι. Είναι τρελός άνθρωπος.
– Πώς είναι τρελός, είπον εγώ, αφού ζει τόσον γνωστικά!
– Ναι, είπεν εκείνος. Δεν ακούς πως τον λέγουν Μοσκώβ - Σελήμ; Έχει μανία με τους Ρούσους. Οι Τούρκοι στην αρχή δοκίμασαν να τον εβγάλουν από τη μέση, τον επήραν για προδότη. Έστερα όμως το κατάλαβαν πως τα 'χει κομμάτι χαμένα και τον άφηκαν. Αυτός δεν θέλει να τους ιδεί· φυλάγει να 'ρθουν οι Ρούσοι, λέγει, και τίποτε άλλο. Οι Τούρκοι πάλι έρχονται εδώ και τρώγουν και πίνουν και διασκεδάζουν μ' αυτόν και τον περιπαίζουν.

Και πριν ή τελειώση την φράσιν του – Νάτος! ανεφώνησε. Να ο Μοσκώβ - Σελήμ, που σε λέγω. Σε είδε με το «καλπάκι» και με τα ποδήματα – χωρίς άλλο σε πήρε δια Ρούσον. Δεν ηξεύρεις πως φυλάγει να έλθουν οι Ρούσοι και πόσο τον πειράζουν δι' αυτό και τον περιπαίζουν.

Υψηλός, ευθυτενής ανήρ εφάνη τω όντι χωρών προς ημάς στερεώ τω βήματι από του οικίσκου εκείνου. Εφάινετο πολύ πλέον ή μεσήλιξ. Τα μακρά αυτού σκέλη, με όλην την στεγνότητα του εδάφους, ήσαν βυθισμένα μέχρι των μηρών εντός υψηλών στρατιωτικών υποδημάτων, εξ εκείνων τα οποία οι κοζάκοι κατά δεκάδας χιλιάδας επώλησαν εις τους εντοπίους, καθ' ας ημέρας απήρον από της Θράκης. Ηγάπων άρα γε τον τόπον τόσον πολύ, ώστε αφού δεν επιτρέπετο πλέον εις τους πόδας των να πατώσι τα ιερά εκείνα χώματα, κατέλιπον αντ' αυτών τα υποδήματά των; Η ηγάπων τα χρήματα τόσον, ώστε προετίμησαν να επιστρέψωσιν εκ Τουρκίας μ' ελαφροτέρους πόδας και βαρύτερον βαλάντιον; Δεν ηξεύρω. Το βέβαιον είναι μόνον ότι τα υποδήματα του Μοσκώβ - Σελήμ δεν ηδύναντο πλέον να χρησιμεύσωσιν ως αντιπρόσωποι ρωσικών ποδών επί θρακικού εδάφους. Τόσον ήσαν τετριμμένοι οι πάτοι αυτών, ώστε τα πέλματα του Μοσκώβ - Σελήμ αντικατέστησαν ήδη προ πολλού το ρωσικόν δέρμα.

Προς αντίθεσιν, έφερεν ο Τούρκος ερυθροτάτην περί την οσφύν ζώνην, ης αι αναρίθμητοι πτυχαί, ως αλλεπάλληλα σπάργανα, εκάλυπτον παραμορφούσαι το άνω αυτού σώμα από του υπογαστρίου μέχρις άνωθεν των μαστών. Τούτο καθίστα το παράστημα του Μοσκώβ - Σελήμ τόσω μάλλον κωμικόν, καθ' όσον το ιμάτιον, όπερ έφερεν αμέσως επί της ζώνης και του υποκαμίσου, ήτο προφανώς παλαιός στρατιωτικός επενδύτης φέρων ακόμη δύο τρία επιμελώς εστιλβωμένα ρωσικά κομβία, και σώζων τα ίχνη των αποτετριμμένων σειρητίων του περιλαιμίου και των χειρίδων. Εις επίμετρον έφερεν ο Μοσκώβ - Σελήμ επί της κεφαλής υψηλόν φέσιον Τούρκου στρατιωτικού, άνευ

θυσάνου όμως, και περιδεδεμένον περί τους κροτάφους διά λεπτού πρασίνου μανδηλίου. Παραδοξότερα στολή δεν ηδύνατο να γίνη, ούτε δι' αυτούς τους μωράς νεωτεριστικώς αξιώσεις έχοντας εντοπίους.

Ερώτηση Β1

Αφού αναφέρετε **τρεις (3)** αφηγηματικούς τρόπους που χρησιμοποιούνται από τον συγγραφέα στο απόσπασμα, να εξηγήσετε πώς παρουσιάζεται με τη χρήση τους ο κεντρικός ήρωας. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το απόσπασμα.

(μονάδες 12)

II. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν τάφω*, «Η μυστική παπαρούνα» (απόσπασμα)

Προχώρεσα ως την άκρη του χαρακώματος του λόχου μας. Ως την έβγαση των συρματοπλεγμάτων. Εκεί είναι μια μυστική πόρτα που σφαλνά μ' ένα αδράχτι οπλισμένο με αγκαθωτά τέλια. Επειδή το μέρος είναι ένα νταμάρι όλο πέτρα και δε σκάβεται, σήκωσαν ένα προκάλυμμα με γεώσακους. Έτσι λένε κάτι σακιά μεγάλα με χώμα που μ' αυτά οχυρώνουν τα πετρώδικα χαρακώματα. Τα τσουβάλια αυτά κείτουν' εδώ χρόνον-καιρό έτσι. Θα φάγαν υγρασίες, βροχάδες, χιόνια και ήλιους. Ήρθαν και σάπισαν από τα νερά, ο ήλιος τα τσουρούφλισε και τα 'καψε. Τραβώ το δάχτυλό μου πάνω τους. Λιώνει η λινάτσα. Σαν τα ξεθαμμένα ρούχα των πεθαμένων που ξεφτάνε, σταχτωμένα, με το πρώτο άγγιγμα. Είναι τσουβαλάκια φουσκωμένα-κάργα, όπως τα πρωτογέμισαν. Άλλα πάλι κρεμάζουν σαχλά, μισοαδειανά. Κάτου από το δυνατό φεγγάρι μοιάζουν με ψοφίμια σκυλιών, άλλα πρησμένα κι άλλα ξαντεριασμένα, σωριασμένα τόνα πάνου στ' άλλο.

Από δω το θέαμα θα 'ναι πιο όμορφο. Τώρα το κρυμμένο ποτάμι ακούγεται καλύτερα όπως φωνάζει μακριά, μες από τη βαθιά κοίτη του. Θέλω να βγάλω το κεφάλι ψηλά από το προπέτασμα, να ιδώ πέρα. Αν μπορούσα μάλιστα θα καβαλίκευα το χαρακώμα. Ακουμπώ το μπαστούνι στο τοίχωμα, σηκώνουμαι στη μύτη της αρβύλας του γερού μου ποδιού και γαντζώνω τα δάχτυλα στους γεώσακους που 'ναι πάνω πάνω. Ένας απ' αυτούς λιώνει με μιας κι αδειάζει τον άμμο του πάνω μου. Λοιπόν τότες έγινε μίαν αποκάλυψη! Μόλις ξεφούσκωσε αυτό το σακί, χαμήλωσε η καμπούρα του και ξεσκέπασε στα μάτια μου μια μικρήν ευτυχία. Αχ, μου 'καμε τόσο καλό στην ψυχή, λίγο ακόμα και θα πατούσα μιατσιριζιά χαράς.

Ήταν ένα λουλούδι εκεί! Συλλογίσου. Ένα λουλούδι είχε φυτρώσει εκεί μέσα στους σαπρακιασμένους γεώσακους. Και μου φανερώθηκε έτσι ξαφνικά τούτη τη νύχτα που 'ναι γιομάτη θάματα. Απόμεινα να το βλέπω σχεδόν τρομαγμένος. Τ' άγγισα με χτυποκάρδι, όπως αγγίζεις ένα βρέφος στο μάγουλο. Είναι μια παπαρούνα. Μια τόση δα μεγάλη, καλοθρεμμένη παπαρούνα, ανοιγμένη σαν μικρή βελουδένια φούχτα.

Αν μπορούσε να τη χαρεί κανένας μέσα στο φως του ήλιου, θα 'βλεπε πως ήταν άλικη, μ' ένα μαύρο σταυρό στην καρδιά, με μια τούφα μαβιές βλεφαρίδες στη μέση. Είναι καλοθερμένο λουλούδι, γεμάτο χαρά, χρώματα και γεροσύνη. Το τσουνί του είναι ντούρο και χνουδάτο. Έχει κι έναν κόμπο που δεν άνοιξε ακόμα. Κάθεται κλεισμένος σφιχτά μέσα στην πράσινη φασκιά του και περιμένει την ώρα του. Μα δεν θ' αργήσει ν' ανοίξει κι αυτός. Και θα 'ναι δυο λουλούδια τότες! Δυο λουλούδια μέσα στο περιβόλι του Θανάτου. Αιστάνουμαι συγκινημένος ξαφνικά ως τα κατάβαθα της ψυχής.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Έριχ Μαρία Ρεμάρκ, *Ουδέν νεώτερον από το δυτικόν μέτωπον* (απόσπασμα)

Οι μήνες κυλούν. Αυτό το καλοκαίρι του 1918 είναι το πιο αβάσταχτο και το πιο ματωμένο. Οι μέρες είναι όμορφες, ντυμένες στο γαλάζιο και στο χρυσαφί, μα τέλεια αναίσθητες μπροστά στον ανθρώπινο πόνο. Όλοι μας ξέρουμε πως χάσαμε τον πόλεμο. Μα δε μιλάμε γι' αυτό πολύ. Υποχωρούμε. Ύστερα από τούτη τη μεγάλη επίθεση δε θα μπορέσουμε πια να ξαναεπιτεθούμε. Δεν έχουμε ούτε φαντάρους ούτε και πυρομαχικά. Μ' όλα αυτά ο αγώνας συνεχίζεται και ο θάνατος θερίζει...

Καλοκαίρι του 1918. Ποτέ η ζωή δεν ήταν τόσο γλυκιά ακόμα και μέσα σε τούτη την άθλια ανθρωποσφαγή. Κόκκινες παπαρούνες στα λιβάδια, γυαλιστερά ζούδια πάνω στο χορτάρι, ζεστά βράδια στα μισοσκότεινα και δροσερά δωμάτια. Μαύρα και μυστηριακά δέντρα στο σύθαμπο, άστρα, νερά που κυλάνε, όνειρα και βαθύς ύπνος... Ω ζωή, ζωή, ζωή!...

Καλοκαίρι του 1918. Ποτέ δεν υποφέραμε τη σιωπή, τόσο όσο την ώρα της επίθεσης. Οι ψεύτικες φήμες για ανακωχή και για ειρήνη διαδίδονται παντού και μας ταραάζουν την ώρα που μας στέλνουν στην πρώτη γραμμή, όσο ποτέ άλλοτε. Καλοκαίρι του 1918. Ποτέ η ζωή στο μέτωπο δεν ήταν τόσο πικρή και σκληρή όσο στις ώρες της φωτιάς, όταν τα χλωμά μας πρόσωπα κυλισμένα στη λάσπη με τα χέρια που σφίγγονται σφιχτά μπροστά στην αγωνιώδη απαντοχή: «Όχι, όχι, όχι πια τώρα! Όχι τώρα στην τελευταία τούτη στιγμή...»

Καλοκαίρι του 1918. Άνεμος ελπίδας χαϊδεύει τους καταστρεμμένους κάμπους απ' τη φωτιά του πολέμου. Πυρετός αναμονής, ανυπομονησία θανατική μας παγώνουν: «Γιατί; Γιατί δεν τελειώνουν; Και γιατί μας ξεσηκώνουν με τούτες τις φήμες που λένε πως ο πόλεμος τελειώνει;» [...]

Πέρασαν μερικές βροχερές βδομάδες. Γκρίζος ουρανός, γκρίζα βρεγμένη γης, γκρίζος θάνατος. Σαν πάμε στην πρώτη γραμμή, η υγρασία περνάει τους μανδύες και τα ρούχα μας. Έτσι μουλιασμένοι περνάμε όλο τούτον τον καιρό ώσπου να γίνει η αντικατάστασή μας. Δεν στεγνώνουμε. Όποιος έχει ακόμα τ' άρβυλά του τα δένει πάνω στους αμμόσακους για να μην τα διαπερνά τόσο γρήγορα το λασπόνερο. Τα τουφέκια μας είναι βρεγμένα. Οι στολές μας μουσκίδι. Όλα είναι γιομάτα υγρασία και λιώνουν μέσα σε μια

λιπαρή μάζα γης που κοκκινίζει στο αίμα. Οι πεθαμένοι, οι τραυματίες κι όσοι ακόμα ζούνε βουλιάζουν μέσα σ' αυτή.

Η μπόρα λυσσάει πάνω μας. Το χαλάζι απ' τα θραύσματα της οβίδας πνίγει μέσα σε τούτη την γκρίζα ταραχή τις σπαραχτικές φωνές των πληγωμένων, αυτές τις σκηνές των παιδιών που σβήνουν και τις νύχτες η πολυβασανισμένη ζωή στενάζει και πεθαίνει μέσα στη σιωπή.

Τα χέρια μας είναι χώματα, τα κορμιά μας λάσπη και τα μάτια μας βροχή και βούρκος. Δεν ξέρουμε αν ζούμε ακόμα.

(Ε. Μ. Ρεμάρκ, *Ουδέν νεώτερον από το δυτικόν μέτωπον*, Αθήνα, Σ.Ι. Ζαχαρόπουλος, 1988, σσ.223-225)

Ερώτηση Β2

(α) Τα μυθιστορήματα *Η ζωή εν τάφω* και *Ουδέν νεώτερον από το δυτικόν μέτωπον* εντάσσονται στην αντιπολεμική λογοτεχνία. Να τεκμηριώσετε τη διαπίστωση αυτή σχολιάζοντας **δύο (2)** σημεία από το κάθε κείμενο που αποδίδουν την αντίθεση **ειρήνη-πόλεμος**.

(μονάδες 6)

(β) Να προσδιορίσετε: **i.** το είδος της αφήγησης, με βάση το ρηματικό πρόσωπο στο οποίο γίνεται αυτή, σε κάθε ένα από τα δύο κείμενα και **ii.** το είδος της εστίασης. Δικαιολογήστε με αναφορές στα δύο κείμενα.

(μονάδες 4)

III. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Νίκος Εγγονόπουλος

**ΝΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ
ΦΕΝΤΕΡΙΚΟ ΓΚΑΡΘΙΑ ΛΟΡΚΑ ΣΤΙΣ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟΥ 1936
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΑΝΤΑΚΙ ΤΟΥ ΚΑΜΙΝΟ ΝΤΕ ΛΑ ΦΟΥΕΝΤΕ**

...una acción vil y disgraciado

Η Τέχνη κι η ποίηση δεν μας βοηθούν να ζήσουμε:
η τέχνη και η ποίησις μας βοηθούνε
να πεθάνουμε

περιφρόνησις απόλυτη
αρμόζει
σ' όλους αυτούς τους θόρυβους

τις έρευνες
τα σχόλια επί σχολίων
που κάθε τόσο ξεφουρνίζουν
αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες
γύρω από τις μυστηριώδικες κι αισχρές συνθήκες
της εκτελέσεως του κακορίζικου του Λόρκα
υπό των φασιστών

μα επί τέλους! πια ο καθείς γνωρίζει πως
από καιρό τώρα
-και προ παντός στα χρόνια τα δικά μας τα σακάτικα-
είθισται
να δολοφονούν
τους ποιητάς

Ερώτηση Β3

(α) Να χαρακτηρίσετε το ύφος του ποιήματος. Δικαιολογήστε με αναφορά σε συγκεκριμένα σημεία του κειμένου.

(μονάδες 4)

(β) Να αναφέρετε σε ποιο είδος ποίησης εντάσσεται το πιο πάνω ποίημα: στην παραδοσιακή ή στη νεωτερική; Τεκμηριώστε.

(μονάδες 4)

**ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**